

GÄDDAN OCH GÄNGETS SKÄRGÅRDS- KULTURLABB

INNEHÅLL

1. Gäddan och gänget

- Innehåll:

1 jättegädda, 1 medelstor gädda, 1 liten gädda, 1 abborre, 2 flundror
1 medelstor öring, 1 medelstor lax, 1 pigghaj, alla fiskarters egna *Tavlan om mig*,
sjömanssäck

- Uppgifter: Fyll i *Tavlan om mig* och gör klädnypfigurer, se bilagor.

2. Båtresan i skärgården

- Innehåll:

Gummibåt, 2 åror och fotpump. Utrustning för båtresan: utrustningspåse,
flytvästar (reflexvästar), nät, kastspö, flöte, fisk, rep, text till Gäddan och
gänget-sången, PET-flaska till öskar, simglasögon, kartor över Pargas skärgård.
Mp3-spelare och högtalare, vågprojektor

- Uppgifter: Fantasisresa med båt i Pargas skärgård och gör ett öskar.

3. Skärgårdsinspirerad lekmatta

- Innehåll:

Matta med en tryckt karta av Pargas skärgård, 1 kryssningsfartyg, 1 fiskebåt,
1 segelbåt, 4 färjor, 1 röd båt, 1 blå båt

- Uppgifter: Bygg egna lekbåtar och gör en "bildkarta".

4. Repslagning

- Repslagningsmaskinen kan reserveras av alla grupper, innehåller också jutegarn

- Instruktionsvideo: <https://youtu.be/MQu908ep28A>

- Uppgift: Gör ett eget rep.

5. Hör till labbet

- Här bor vi karta. Nedladdningsbar PDF: www.pargas.fi/gaddanochganget

- Min hemö plansch. Nedladdningsbar PDF: www.pargas.fi/gaddanochganget

- Pargas bibliotekens Skärgårdskultur-temaväskor

- Pargas bibliotekets Skärgårdskultur-boklista: <https://blanka.finna.fi/List/659179>

- Uppgift: Kocka tillsammans, se kokboken *Gäddan och gänget kockar*
– *kär i skärimat*. Nedladdningsbar PDF: www.pargas.fi/gaddanochganget

1. GÄDDAN OCH GÄNGET

Gäddan och gänget

Gäddan och gänget har fått nya kompisar! En lax simmar nu med stimmet och så har gänget fått besök av en långfarare, pigghajen.

HAJ!

Läs högt för barnen

Pigghajen

Gäddan och gänget har fått en ny vän, pigghajen!

Pigghajen har simmat från Sveriges västkust hit till Skärgårdshavet. Pargas skärgård är en totalt ny miljö för pigghajen och därför är det viktigt att ni barn hjälper pigghajen att känna sig hemma här. Ni kan visa och

berätta för hajen om intressanta platser på ert dagvårdsställe och i er omgivning. Berätta för hajen vad ni gör på dagvårdsstället och vad ni tycker mest om. Det är också bra om ni berättar om hur man betar sig, så att hajen inte i misstag till exempel går till toaletten för att äta lunch.

Pigghajen har dessutom ett alldeles eget pigghajspråk som inte ens Gäddan och gänget kan. "Hej" är på pigghajspråk "Haj".

Kan ni lära pigghajen viktiga ord från ert eget språk? Kan ni säga hej, tack och förlåt på andra språk?

Naturligtvis tycker hajen också om roliga berättelser. Sådana får ni berätta så många ni vill. Kan ni förresten någon haj-inspirerad sång? Sjung gärna sådana för hajen!

För vuxna: Pigghajen har en gång påträffats i Skärgårdshavet.

I Östersjön är pigghajen vanlig vid svenska västkusten.

Tavlan om mig

Fiskarna i Gäddan och gänget har alla ett eget laminerat blad *Tavlan om mig*, där de presenterar sig själv. Tavlan berättar om fiskens namn, ålder, fiskens familj och vad fisken gärna håller på med (levnadssätt). Med tavlans hjälp kan den vuxna berätta för barnen om olika Gäddan och gänget-vänner.

Barnen kan fylla i ett eget *Tavlan om mig* blad, se kopieringsunderlag i bilaga. Barnen kan rita en bild av sig själv, sin familj och sina favoritsysslor, samt skriva sitt eget namn, sin ålder och grupp om de kan. Gör ett stort hav genom att hänga upp barnens *Tavlan om mig* blad bredvid varandra på väggen.

Fiskbilderna i *Tavlan om mig* bladen kan kopieras och användas till att göra ett minnesspel. Med de äldre barnen kan man även klippa ut namnen så att man kan lära sig att kombinera rätt fisk med rätt namn.

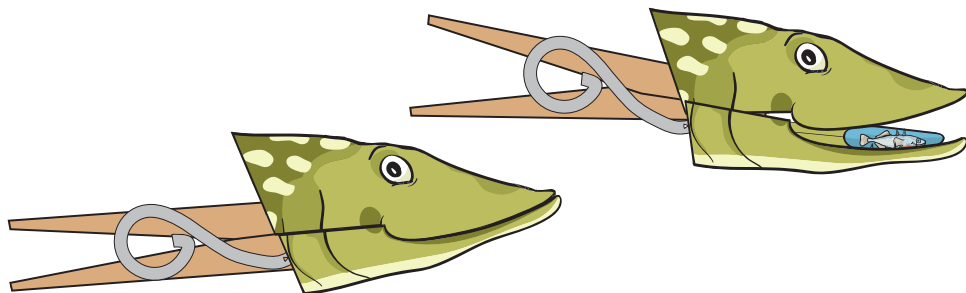
Sjömanssäck

Sjömanssäcken är gjord av gamla segel.

Figurer av klädnypor

Gör en egen klädnypsfigur! I bilagan finns en modell som barnen kan klippa ut och limma på en klädnypa. Du kan kopiera dem eller printa ut dem på vanligt kopieringspapper, men printa ut på tjockare papper om du vill ha en hållbarare klädnypsfigur. Den färgade modellen kan användas direkt. Den svartvita modellen kan man färglägga själv. Limma gäddans övre del av huvudet på klädnypans övre sida och gäddans nedre del av huvudet på klädnypans nedre sida med trälim. Den lilla fisken (storspiggen) limmas in i klädnypan med hjälp av den utskjutande delen som vänds 90 grader. När klädnypan öppnas, öppnar gäddan sin mun och då syns storspiggen. Barnen kan rita egna klädnypsfigurer och tillsammans skapa en föreställning med dem. I det fallet lönar det sig att göra klädnypsfigurerna dubbelsidiga.

2. BÅTRESA I SKÄRGÅRDEN

Gummibåt och åror

Åk på en fantasiresa till skärgården med en gummibåt!

Pumpa luft i gummibåten med en fotpump som även barnen kan använda. De mindre barnen kan trycka på fotpumpen med båda händerna när de är på knä.

Det är bra om man ger en uppgift åt varje barn inför båtresan. En del av barnen kan vara kaptener som bestämmer vilken destination båten har, och naturligtvis visar de även färdriktningen och håller utkik. En del av barnen kan vara styrmän som styr båten. Två barn kan ro båten med årorna som finns med. Låt fantasin flöda när ni funderar och delar ut uppgifter.

Utrustning

Utrustningen kan fritt användas under båtresan och barnen kan gärna själv välja vad de gör med de olika föremålen. Spela Kim-spel före resan börjar, så kommer ni bättre ihåg vad ni har med er. Kolla i slutet av båtresan att all utrustning har satts tillbaka i påsen.

Anvisningar om hur flytvästar ska användas kan med fördel ges av en vuxen.

Kastspöet ska i huvudsak användas för att meta med. Kastspöet kan dock skilt för sig användas för att kasta med i ett större utrymme. Ni kan försöka träffa en fisk eller andra föremål som fastnar fast. [Lämpar sig inte för under 3 åringar.](#)

Det lilla nätet är en del av en gammal ryssja och med det kan barnen fiska under båtresan.

Den lilla fisken är gjord av fiskskinn (av gös) som har garvats med vide.

Repet är gjort av jutegarn med repslagningssmaskinen, som barngrupperna kan reservera.

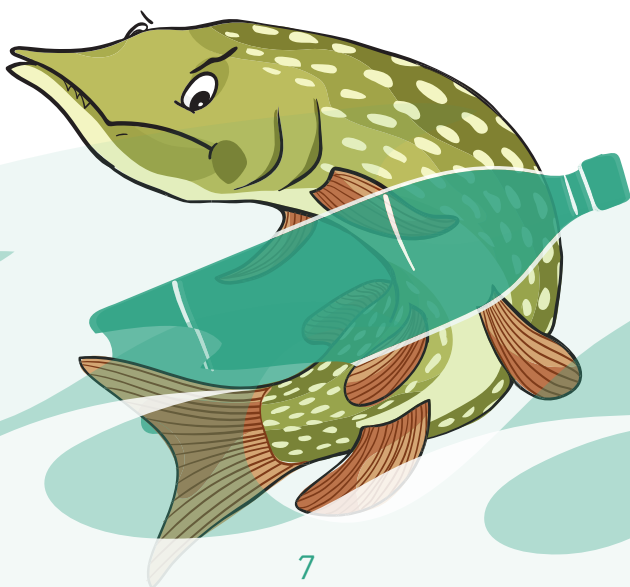
[Simning är det som barnen själva har tyckt att ha varit viktigast då de tänker på skärgården. Simustrustning kan behövas under simfärden. Gör er egen simustrustning!](#)

En plastflaska kan tas med på båtfärden. Ni kan diskutera plast i havet och att man inte ska kasta skräp. Om man kastar en vanlig $\frac{1}{2}$ liters läskedrycksflaska (PET-flaska) i havet, räcker det 500 år innan den bryts ner. Fundera på hur lång tid 500 år är. Det är lika lång tid som 2 miljoner dagsvilar! Hur såg ert eget dagis ut för 500 år sedan? Kunde man ta sig dit med roddbåt eller var det kanske rent av under vatten?

Innan PET-flaskan bryts ner i naturen finns det en stor risk att den hamnar i en gäddas, sjöfågels eller säls mage, så kasta inte skräp i havet!

Gör ett öskar av din egen läskedrycksflaska för båtresan. För de resterande delarna till plastinsamlingen. Ersätt öskaret med en hel PET-flaska innan det mobila skärgårdsrabbet far vidare till följande grupp. Ni kan behålla ert öskar.

Kartor

Planera med hjälp av kartor vart ni vill åka med båten. Ni kan ta med er Gäddan och gängets väderbeständiga och giftfria kartor över Pargas, Nagu, Korpo och Houtskär-Iniö eller använda er av *Här bor vi* kartan över hela Pargas skärgård.

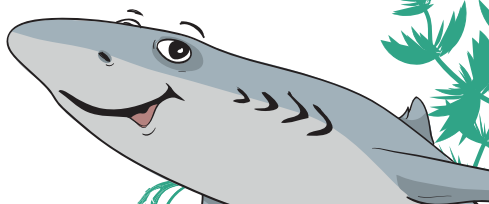
Mp3-spelare och högtalare

Mp3-spelaren har en färdig lista med olika ljud som passar till båt-färden. Mp3-spelaren kan kopplas till högtalaren (WONDERBOOM) med Bluetooth. Ljuden (YleArkisto från freesound.org och Mats Prost):

1. Gäddan och gänget-sången
2. Kajak
3. Motorbåt
4. Segelbåt
5. Havsfåglar
6. Fiskebåt
7. Roddbåt
8. Vågskvalp mot glasfiberbåt
9. Vågskvalp mot träbåt
10. Åska

Vågprojektor

Vågprojektorn kan användas ifall ni vill mysa i båten, ha en lugn stund under resan eller annars bara njuta av vågornas skvalp och färger som kan projiceras på väggen eller taket. Vågprojektorn har ett minneskort med vågljud, men ifall ni vill lyssna på vågprojek-torns originalljud, ta bort minneskortet.

3. SKÄRGÅRDSINSPIRERAD LEKMATTA

Skärgårdsmatta

Matta med en tryckt karta av Pargas skärgård. Man kan leka på mattan.

Träbåtar och färjor

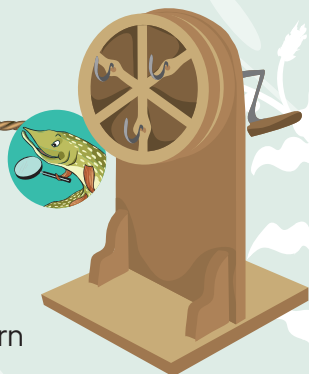
Man kan leka med båtarna och färjorna på skärgårdsmattan. Bygg egna båtar av lego, pyssla en egen färja eller bygg en segelbåt som ni kan leka med på skärgårdsmattan.

Laminerade kort med olika ställen i skärgården finns med i labbet. Sätt in korten på rätt ställe, till exempel Korpo daghem, Utö fyr, Ankarparken, Tokmanni, Nagu K-market, Träsk skola, Rävundsbron. Ni kan också ta egna bilder av platser som är viktiga för barnen och göra en egen "bildkarta" på mattan.

4. REPSLAGNING

Småbarnspedagogiken har en egen repslagningsmaskin som man kan reservera. Repslagningsmaskinen finns fysiskt i Familjehuset Ankaret i Pargas centrum, och reserveringskalendern hittas på småbarnspedagogikens Drive-konto. Undervisningsvideon för repslagning finns på You Tube på adressen <https://youtu.be/MQu9O8ep28A>. Till repslagningsmaskinen får du jutegarn.

Här bor vi kartan är en karta över Pargas skärgård. De öar där det officiellt bor någon är utmärkta med en smiley. En pappersplansch i A1 storlek har tilldelats alla barngrupper. Nedladdningsbar PDF av kartan: www.pargas.fi/gaddanochganget

Barnen har fått besök av en liten gädda under verksamhetsåret 2018-2019 och under det besöket har barnen fått hitta på ett eget namn åt den ön hen bor på. Namnen på öarna har samlats in och av dem har det skapats ett konstnärligt Pargas stads vapen. *Min hemö* planschen hittar du som en nedladdningsbar PDF:

www.pargas.fi/gaddanochgandet

Pargas biblioteken har sammanställt Skärgårdskultur-temaväskor med bilderböcker, som man får låna i biblioteken. Temaväskor finns att låna med finska eller svenska böcker i Pargas bibliotek, Nagu bibliotek och Korpo bibliotek. Biblioteken i Houtskär och Iniö har temaväskor med svenska böcker. Biblioteket har också sammanställt en Skärgårdskultur-boklista.

Se: <https://blanka.finna.fi/List/659179>

Prova på ett eller flera skärgårdsinspirerade recept tillsammans med barnen. Alla barngrupper har fått en egen *Gäddan och gänget kockar* – kär i skärimat kokbok.

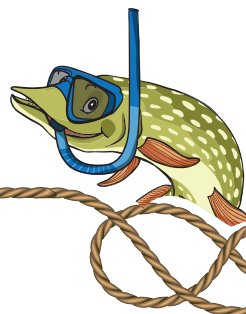
Nedladdningsbar PDF:

www.pargas.fi/gaddanochganget

Gäddan och gänget-sången finns på You Tube:

<https://www.youtube.com/watch?v=5e1N-HxuQBE>

Texten till sången: www.pargas.fi/gaddanochganget

Gäddan och gänget
Pigghaj
Sjömanssäckar
Klädnypsfigur och *Tavlan om mig*
Gummibåt
Trååror (i ett set)
Utrustningspåsar av tyg
Flytvästar (reflexvästar)
Nät
Fiskskinn
Flöte och simglasögon
Kastspö
Kartor

Mp3-spelare och högtalare
Ljud
Gäddan och gänget-sången
Vågprojektor
Skärgårdsmatta
Små träbåtar
Repslagningssmaskin
Jutegarn
Instruktionsvideo för repslagning
Min hemö plansch
Skärgårdskultur temaväskor
och boklista
Gäddan och gänget kockar
– kär i skärimat kokbok
Häftet *Gäddan och gängets*
skärgårdskulturlabb

Vivantti Oy, Ylöjärvi
Pussel, Charlotta Palander, Pargas
Jack Henriksson, Pargas
Illustration av Terese Bast, Jakobstad
Bestway/ Tokmanni, Pargas
Jonathan Reuter, Pargas
Mocca dagverksamhet, Kårkulla samkommun, Pargas
Beava, Vasa
Jack Henriksson, Pargas
Saija Lehtonen Design, Nokia
Ahti/ Tokmanni, Pargas
Rapala Kids Angler/ Bauhaus, Åbo
Layout av Frida Ringwall, Pargas stad och Terese Bast, Jakobstad
Tryck av Aboprint, Pargas
SanDisk Clip Sport Plus + Ultimate Ears Wonderboom/ Gigantti, Åbo
YleArkisto, freesound.org
Mats Prost, Pargas
Lelutivoli, Hangö
LindströmGroup
Tuffas Träleksaker, Pargas
Mikko Snellman, Åland
Ulvilan köysipunomo, Nakkila
DumDumFilm, Anton Mattsson, Daniel Korpi och Axel Mattsson, Pargas
Skärgårds Reklam, Lasse Andersson, Pargas
Biblioteken i Pargas

Illustration och grafisk formgivning av Terese Bast, Jakobstad

Illustration och grafisk formgivning av Terese Bast, Jakobstad

SMÅBARNSPEDAGOGIK
VARHAISKASVATUS
PARGAS PARAINEN

PARAINEN
SAARISTOKAUPUNKI

PARGAS
SKÄRGÅRDSSTADEN

Biosfärrområde Biosfäärilue

Tavlan om mig

Namn:

Ålder:

Min familj:

Vad jag tycker om att göra:

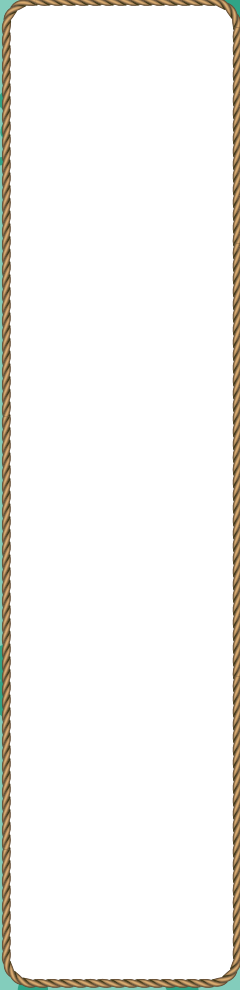
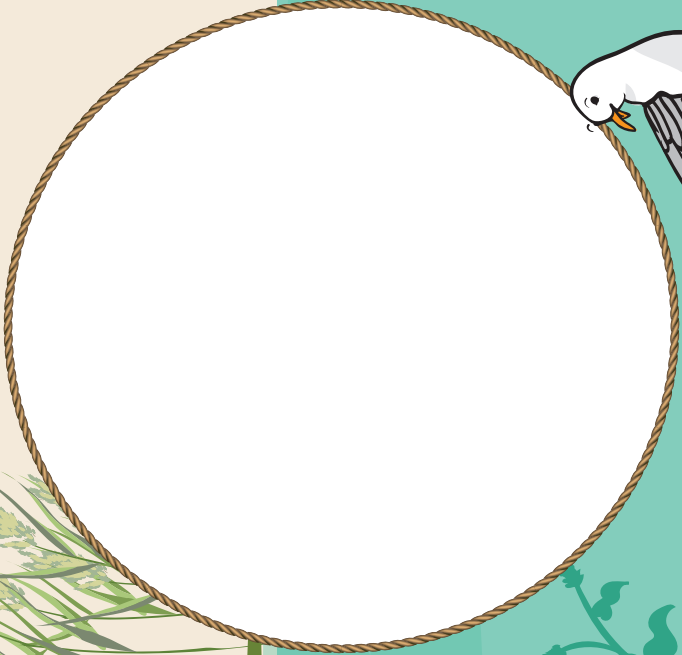

Bild på mig själv:

Grupp:

